

Po raz pierwszy na polskim rynku przekład kontrowersyjnej i odważnej publikacji Roberta Kurzban!

Książka jest pierwszym na rynku polskim tłumaczeniem bestsellerowej publikacji doktora psychologii ewolucyjnej Roberta Kurzban, profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Pensylwanii. Jest to publikacja idąca pod prąd, zmuszająca do myślenia, a przez niektórych uważana nawet za wywrotową. Z wieloma przedstawionymi w niej poglądami (np. tymi dotyczącymi moralności) można się nie zgadzać, jednak poznanie ich i ugruntowanie sobie własnego krytycznego zdania na temat sformułowanych tu problemów to niemal obowiązek każdego intelektualisty.

Autor uważa, że klucz do zrozumienia niespójności ludzkich zachowań leży w modułowej strukturze umysłu i stawia tezę, iż hipokryzja jest naturalnym jego stanem. Mózg bowiem wyewoluował jako organ służący do jednoczesnego rozwiązywania wielu problemów, dlatego można go porównać do szwajcarskiego scyzoryka czy iPhone'a. Kurzban przedstawia funkcję umysłu w formie osobnych modułów współdziałających ze sobą, ale jednocześnie konkurujących. Nie mamy tu do czynienia z jednolitą „jaźnią” jako ośrodkiem systemu wewnętrznie spójnych i niesprzecznych ze sobą poglądów, lecz ze zbiorem odrębnych, choć wpływających na siebie modułów, które często wchodzą ze sobą w konflikt. Jest to wizja pozostająca w całkowitej opozycji do szeregu teorii naukowych, które zakładają istnienie „ja” złożonego ze spójnych i racjonalnych przekonań oraz preferencji. Modułowość sformułowana przez Kurzban zakłada, że nie ma „ja”. Zamiast tego, każdy z nas stanowi zbiór oddzielnych, ale współdziałających systemów („my”), których stałe konflikty kształtują nasze interakcje ze sobą samym i światem zewnętrznym.

Książka napisana pełnym ironii językiem, zawiera barwne porównania i przykłady, czasem przerysowana, balansująca na krawędzi demagogii i manipulacji - z pewnością zaintryguje zarówno zaawansowanego w dziedzinie psychologii badacza, jak również początkującego, ale ciekawego ludzkiej natury czytelnika.

Wprowadzenie do wydania polskiego 9

Podziękowania 13

Prolog 15

Rozdział 1. Spójnie niespójny 19

Półprawdy 22

Widzenie umysłem 25

Zobaczyć, znaczy - nie uwierzyć 29

Przerwa na przekąskę 35

Morał tej opowieści 37

Dokąd zmierzamy? 39

Rozdział 2. Ewolucja i pofragmentowany mózg 43

(R)ewolucyjna psychologia 47

Toast(er) za specjalizację 52

Przechodząc do szczegółów 57

Ogólnie rzecz biorąc 60

Noga do stania 65

Ja, ja, ja i... 66

Rozdział 3. Kim jest „Ja”? 69
Samo/świadomość 75
Kim więc są „Ja”? 80

Rozdział 4. Modularny ja 83
Moralne moduły 86
Nie ma komputacji bez reprezentacji 89
Stąd do hipokryzji 92
Niewiarygodne wierzenia 96
Świadome moduły? 101
Odkrywanie swojego „Ja” na nowo 104

Rozdział 5. Prawda boli 107
Nadmiar informacji 109
I staniesz się zakładnikiem prawdy 110
Odrobina wiedzy bywa niebezpieczna 113
Czy ignorancja jest błogosławieństwem? 118
Wartość bycia wartościowym 119
Medialne przecieki 126
Dobrze ci będzie, bo jesteś w błędzie 131

Rozdział 6. Psychologiczna propaganda 135
Pozytywne złudzenia 140
Kłamstwa, cholerne kłamstwa i postrzeganie samych siebie 144
Względnie przyjacielski 148
Obsesja na punkcie kontroli 152
Optymalnie optymistyczny 157
Noga do stania 161
Strategiczny błąd: interludium i studia przypadków 162
Wszystko jest w twoich modułach 170
Rekapitulacja 173

Rozdział 7. Samooszukiwanie 177
Czy ja okłamuję samego siebie odnośnie samooszukiwania? 179
Ewolucji nie interesuje, jak bardzo jesteś szczęśliwy 181
Mózg jako niedźwiedzia karma 186
Okłamuj mnie... 194

Rozdział 8. Samokontrola 199
Modułowość daje odpowiedź, w jaki sposób i dlaczego kontekst ma znaczenie 208
Daleko- i krótkowzroczność 211
Na zimno czy na gorąco? 216
Preferuję nie mieć preferencji 219
O znaczeniu ignorowania cukrowych pianek 223
Podsumowanie 233
Egocentryzm 235
Psychologia jako rzeźba 238

Rozdział 9. Moralność i sprzeczności 241
Daj mi wolność lub daj mi... nie, czekaj - po prostu daj mi wolność 243

Kogo nazywasz ofiarą? 244
Aborcja 247
Narkotyki 251
Niemoralne rynki 255
Rzeczy, które wolno oddać, ale których nie wolno sprzedać 259
Moralizatorski umysł 261

Rozdział 10. Moralność jest dla ptaków 265
Moralizujące zwierzę 266
Czy moralność jest dla ptaków? 268
Przepychanka o jajka 271
Dlaczego wszyscy (inni) są hipokrytami 274

Epilog 281
Przypisy 285
Bibliografia 309